Vragen/opmerkingen/aandachtspunten Overbetuwe bij agendapunt 4 Implementatieplan module Toezicht sociaal domein, AB MGR 10 september 2026

De argumentatie zoals opgenomen in de memo is in zijn algemeenheid helder en legitiem om het toezicht regionaal uit te voeren.

Wel ontbreekt de ambtelijke afstemming op een aantal onderdelen en zijn er aandachts-punten die het besluitvormingsproces makkelijker zullen maken:

- *In de memo is geen feitelijke startdatum opgenomen. Verzoek om deze toe te voegen en mocht dit later zijn dan 1 januari 2027, dan het budget aan te passen.*
  De startdatum van de module is 1 januari 2027.

- *Wat als gemeenten later willen toetreden tot de module? Is dit mogelijk en wat betekent dit dan voor de kosten voor de overige gemeenten?*
  Latere toetreding tot de regionale module is niet uitgesloten, maar kent vanuit het regionale belang wel duidelijke aandachtspunten. Zolang niet alle gemeenten deelnemen, blijft de regionale informatiepositie gedeeltelijk onvolledig. Ook kunnen verschillen ontstaan in de wijze waarop toezicht wordt uitgevoerd en wordt de samenhang tussen kwaliteit, contractmanagement, rechtmatigheid en handhaving minder integraal.
  Gefaseerde toetreding kan onder meer leiden tot:
  - *een onvolledig regionaal beeld van aanbieders;*
  - *het missen van verbanden tussen signalen uit verschillende gemeenten;*
  - *minder mogelijkheden om regionale patronen en risicoprofielen te herkennen;*
  - *een minder sterke regionale informatiepositie.*

  Dit is met name relevant voor aanbieders die in meerdere gemeenten actief zijn. Wanneer voor deze aanbieders verschillende toezichtregimes gelden, kan dit leiden tot verschillende aanspreekpunten en werkwijzen, verschillende toezichtintensiteit en mogelijk een dubbele uitvraag van informatie. Dit beperkt de beoogde uniformiteit en efficiëntie van regionaal toezicht.

  Latere toetreding is wel mogelijk, maar vraagt om duidelijke afspraken over het moment van toetreding. Voor gemeenten die niet per 1 januari 2027 deelnemen, geldt het voorstel om per 1 april 2027 of 1 juli 2027 toe te treden. Om de regionale planning en capaciteit tijdig te kunnen organiseren, dienen gemeenten die van deze mogelijkheid gebruik willen maken dit uiterlijk bij de besluitvorming in december 2026 kenbaar te maken.

  De later toetredende gemeente betaalt pas vanaf de toetredingsdatum de overeengekomen bijdrage. Van de gemeenten die per 1 januari 2027 deelnemen, wordt geen aanvullende financiële bijdrage gevraagd om de totale kosten van de module te dekken.

  Voor gemeenten die het rechtmatigheidstoezicht momenteel nog niet of slechts beperkt hebben ingericht, ligt toetreding per 1 januari 2027 vanuit het regionale belang het meest voor de hand. Daarmee wordt vanaf de start aangesloten bij de regionale werkwijze, informatiepositie en verdere ontwikkeling van de module. Voor latere toetreding is vanuit dit perspectief geen directe meerwaarde voorzien.

- *In de memo is er geen verschil gemaakt tussen inzet van formatie tijdens de opbouw en daarna. Welk percentage kan na de opbouwfase worden verwacht aan directe toezichtactiviteiten?*

  Tijdens de opbouwfase wordt uitgegaan van een verdeling van de inzet van de toezichthouders van circa 60% directe toezichtactiviteiten en 40% overige werkzaamheden. Deze overige werkzaamheden hebben onder meer betrekking op het inrichten en ontwikkelen van werkprocessen, afstemming, deskundigheidsbevordering en andere werkzaamheden die nodig zijn om de regionale module operationeel in te richten.

  Na afronding van de opbouwfase is de verwachting dat circa 80% van de beschikbare formatie kan worden ingezet voor directe toezichtactiviteiten en circa 20% voor overige werkzaamheden.

  Tijdens de opbouwfase wordt de feitelijke ureninzet nauwkeurig gemonitord en geregistreerd. Op basis van deze gegevens wordt de verhouding tussen directe toezichtactiviteiten en overige werkzaamheden geëvalueerd. De resultaten hiervan worden teruggekoppeld aan de gemeenten en gebruikt om de verwachte inzet na de opbouwfase nader te onderbouwen en, waar nodig, bij te stellen.

- *Wat is de onderbouwing voor de benodigde 4,1 Fte? Hebben we een beeld van het relevante aantal zorgaanbieders dat actief is per deelnemende gemeente, wat daaraan gerelateerd per gemeente beschikbaar moet zijn en wat er beschikbaar is? Wat is dan de efficiency als je het regionaal doet voor de soll? Om hoeveel inwoners en hoeveel omzet in de 10 gemeenten en Arnhem gaat het?*

  Het inwoneraantal en de omvang van de zorgomzet zijn opgenomen in zowel de eerste als de tweede memo. Het gaat gezamenlijk om circa 350 zorgaanbieders binnen het regionale werkgebied.

  De benodigde 4,1 fte is een eerste capaciteitsberekening die in 2023 is opgesteld op basis van het inwoneraantal en de toen gehanteerde regionale verdeelsleutel. De 4,1 fte moet daarmee worden beschouwd als een uitgangspunt voor de inrichting van de regionale module.

  De meerwaarde van regionale uitvoering zit onder meer in het bundelen van capaciteit en specialistische kennis, het voorkomen van versnippering van werkzaamheden en het kunnen hanteren van een uniforme werkwijze. Hierdoor kan de beschikbare capaciteit flexibeler worden ingezet op basis van signalen. De regionale schaal biedt daarmee naar verwachting efficiencyvoordelen ten opzichte van het afzonderlijk organiseren van deze capaciteit per gemeente.

  De daadwerkelijk benodigde capaciteit kan op basis van de ervaringen met de uitvoering van de module worden gemonitord en, indien nodig, worden bijgesteld.

- *Bij de ingeboekte 0,5 fte juridisch is van belang wat die medewerker doet als de gemeenten verantwoordelijk blijven voor de procedures bij rechtbank en gerechtshof en voor de invordering. Moeten we voor de taken waar de gemeente verantwoordelijk voor blijven als individuele gemeente nog budget/capaciteit houden en zo ja, hoeveel? Zorgt de 0,5 fte wel voor de actieve openbaarmaking van rapporten, de bezwaar- en beroepsprocedures en rechtszaken die dat oplevert of ligt dat (nog) bij de afzonderlijke gemeenten?*

De 0,5 fte juridisch adviseur is bedoeld voor de juridische ondersteuning van de module. De nadere toelichting op de taken en verantwoordelijkheden is opgenomen in de memo en wordt verder uitgewerkt in de functiebeschrijving.

De juridisch adviseur ondersteunt onder meer bij de actieve openbaarmaking van onderzoeksrapporten en de eventueel daaruit voortvloeiende juridische procedures. Daarmee is binnen de module juridische capaciteit beschikbaar voor de afhandeling van de onderzoeksfase en de openbaarmaking.

De juridische afhandeling van handhavingsmaatregelen die door de afzonderlijke gemeenten naar aanleiding van een onderzoeksrapport worden opgelegd, blijft vooralsnog bij de betreffende gemeente. Dit geldt ook voor de daarmee samenhangende procedures en de invordering. Gemeenten dienen voor deze taken daarom zelf voldoende juridische capaciteit beschikbaar te houden. De omvang daarvan is afhankelijk van de wijze waarop de gemeenten de handhaving organiseren en van de omvang van het aantal zaken.

De precieze taak- en verantwoordelijkheidsverdeling tussen de module en de gemeenten wordt vastgelegd in de samenwerkingsafspraken en werkprocessen. In de toekomst zou de MGR op verzoek van gemeenten ook de handhaving gezamenlijk kunnen oppakken.

- *De kosten van de business analist die alle jaarrekeningen van zorgaanbieders zal moeten doorgronden kunnen wij in de memo niet herkenbaar terugvinden. In het projectplan (bijlage 4b) onder paragraaf 2.4 op p. 14 en p.19 van het projectplan wordt deze functionaris nog wel apart benoemd. Hoe zit dit?*

  De inzet van de businessanalist en de analyse van jaarrekeningen zijn ondergebracht binnen de module Inkoop. De kosten hiervoor zijn opgenomen in het budget van deze module. Jaarrekeninganalyses kunnen, net als andere beschikbare informatiebronnen, worden benut ter ondersteuning van het rechtmatigheidstoezicht. De wijze waarop deze informatie kan worden ingezet en gedeeld, wordt uitgewerkt in de onderlinge samenwerkingsafspraken en werkprocessen. De afzonderlijke benoeming van de businessanalist in het projectplan onderstreept het belang van jaarrekeninganalyses als informatiebron, maar betekent niet dat hiervoor binnen de module Toezicht een afzonderlijk budget is opgenomen.

- *Wat gaan de kosten voor huisvesting (die worden al aangegaan in Q4 zie paragraaf 2.7 p.20 projectplan, bijlage 4b) en de ICT doen?*
  De kosten voor de huisvesting en de ICT zijn opgenomen in de begroting onder overheadkosten.

- *Verder valt op dat er een nieuwe manager en een coördinator nodig zijn voor deze (vooralsnog) kleine module/team. Welke meerkosten zijn met deze functies gemoeid?*
  Voor de inzet van de manager zijn geen aanvullende kosten voorzien. De aansturing van de module wordt binnen de bestaande managementstructuur van de MGR gepositioneerd en valt daarmee binnen de bestaande formatie.
  De coördinator maakt deel uit van de beschikbare 4,1 fte voor het toezicht en leidt niet tot een uitbreiding van de formatie of aanvullende personeelskosten. De coördinator heeft binnen deze formatie een operationele rol en is verantwoordelijk voor de dagelijkse aansturing, afstemming en coördinatie van de werkzaamheden binnen de module.

- *We missen de onderbouwing voor de huidige knip tussen rechtmatigheid en kwaliteitstoezicht WMO. Wat is de reden om dit niet meteen al mee te nemen? Wanneer vindt die heroverweging plaats en op basis van welke uitgangspunten?*
  Het AB heeft in december 2025 opdracht gegeven tot het inrichten van regionaal rechtmatigheidstoezicht. Daarbij is tevens besloten om het kwaliteitstoezicht vooralsnog bij GGD GM te beleggen. De huidige taakverdeling is daarmee gebaseerd op de destijds gemaakte bestuurlijke keuzes.
  Een heroverweging kan plaatsvinden als daar bestuurlijk aanleiding toe bestaat.

- *Het meegestuurde project-/ implementatieplan is een intern document MGR en ter kennisname. Wel zitten hierin onderdelen die zich tegenspreken, zoals wel/geen controle op PGB en maatwerkcontracten en wat hiervan de gevolgen zijn voor inzet personeel (wel/niet onderdeel van de 4,1 Fte). Dat gaat vragen opleveren, in elk geval bij het betrekken van onze raad.*

  De inzet van 0,5 fte voor toezicht op pgb- en maatwerkcontracten maakt deel uit van de reeds berekende 4,1 fte voor de regionale module. Hiervoor is geen aanvullende formatie of budget opgenomen.

  Tijdens de implementatiefase wordt ervaring opgedaan met de omvang en aard van de toezichtvraag op pgb en maatwerkcontracten. De inzet en resultaten worden daarbij gemonitord. Op basis hiervan kan worden beoordeeld in hoeverre de beschikbare 0,5 fte toereikend en doelmatig is en of bijstelling van de formatie noodzakelijk is.
  Indien het aantal toezichtverzoeken structureel hoger ligt dan binnen de beschikbare formatie kan worden opgevangen, zal dit aanleiding geven tot een heroverweging van de benodigde capaciteit en de daarbij behorende financiële consequenties.

- *In hoeverre is het wenselijk dat gemeenten verantwoordelijk blijven voor de handhaving? Wat als een gemeente anders besluit dan een andere gemeente, wat doet dat voor de geloofwaardigheid en juridische positie? Hoe gaan we dit ambtelijk afstemmen met elkaar?*

  De afweging om ook de handhaving bij de MGR te beleggen, ligt bij de gemeenten. Het kan vanuit het oogpunt van eenduidigheid, efficiency en effectiviteit wenselijk zijn om de handhaving regionaal bij de MGR te beleggen. Daarmee kan het gehele toezicht- en handhavingsproces, vanaf het uitvoeren van het onderzoek tot en met de opvolging daarvan, zoveel mogelijk vanuit één uitvoeringsorganisatie worden vormgegeven. Dit draagt bij aan een uniforme werkwijze en een consistente benadering van aanbieders, waarbij verschillen tussen gemeenten zoveel mogelijk worden beperkt.
  Daarnaast kan het met name voor kleinere gemeenten lastig zijn om zelfstandig voldoende expertise en capaciteit voor handhaving op te bouwen en structureel beschikbaar te houden.
  Dit neemt niet weg dat bepaalde bevoegdheden en verantwoordelijkheden bij de gemeente blijven, bijvoorbeeld maatregelen die aan de burgemeester zijn voorbehouden en het doen van aangifte. Voor zover gemeenten ervoor kiezen de handhaving niet regionaal te beleggen, is het van belang om ambtelijk duidelijke afspraken te maken over de werkwijze, afstemming en verantwoordelijkheidsverdeling. Dit voorkomt onnodige verschillen in de uitvoering en draagt bij aan de rechtsgelijkheid, voorspelbaarheid en geloofwaardigheid van het regionale toezicht.

Indien naar aanleiding van de memo, het projectplan en de beantwoording van bovenstaande vragen nog behoefte bestaat aan nadere toelichting, kan de MGR deze desgewenst verzorgen in de betreffende raden en/of commissies.